

[Signature]
.....
Директор: /П. Димитрова/

МЕХАНИЗЪМ

ЗА РЕАКЦИЯ ПРИ РИСК ОТ СОЦИАЛНО ИЗКЛЮЧВАНЕ И ДИСКРИМИНАЦИЯ НА ОСНОВАТА НА ПОЛА

в СОУ „АНГЕЛ КАРАЛИЙЧЕВ“

ПРЕЗ 2013/2014 учебна година

I. Дискриминация и социално изключване - дефиниция.

1.1. Дискриминацията (от лат. *discriminatio* - „правене на разлика“) към или спрямо даден човек или група е третирането или възприемането му на базата на класа, категория, раса, етнос, религиозна принадлежност, сексуална ориентация или нещо друго вместо спрямо неговите лични качества.

Според признака, по който се дискриминират хората, се назовават различни видове дискриминация — религиозна, етническа, расова, полова, сексуална и т.н.

Дискриминация има тогава, когато е налице официално или неофициално разделяне на хората в отделни групи по някакъв техен общ признак, при което им се дават или отнемат дадени права, задължения и възможности, според групата към която принадлежат.

Дискриминацията бива:

- **Пряка** – когато е налице различие в третирането на лица в еднакви или сравними ситуации, основано на определена характеристика - пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. Забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана
- **Неп пряката дискриминация** е поставяне на лице на основата пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно

оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

Форми на дискриминация

- **Тормоз** – всяко нежелано поведение на основата на признаците, на които може да се основава дискриминацията (изброени в чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.), изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда
- **Сексуален тормоз** – всяко нежелано поведение от сексуално естество, изразено физически, словесно или по друг начин, с което се накърняват достойнството и честта и се създава враждебна, обидна, унижителна или застрашителна среда
- **Преследване** - е „по-неблагоприятно третиране на лице, което е предприело или се предполага, че е предприело или ще предприеме действие за защита от дискриминация“
- **Расова сегрегация** - изборът на жертва от насилниците е на основата на расов признак
- **Подбуждане към дискриминация** -
- **Изграждане и поддържане на недостъпна архитектурна среда за хора с увреждания до публични места**

I. II. Социално изключване

1. Дефиниция на социалното изключване

Понятието „социално изключване“ е относително ново. Почти непознато до преди двадесет години, сега то се намира във фокуса на европейските политики за преодоляване на неравенството, бедността и социалната изолация. Според повечето от съвременните концепции понятието *социално изключване* се фокусира върху процеса, който води до неблагоприятното социално положение на индивиди и групи от хора, затруднява или прави невъзможно активното им участие в икономическия, културния и политически живот на обществото, в което живеят, отчуждава ги и ги дистанцира от неговото развитие.

Социалното изключване е многоаспектно явление. То може да бъде породено от социално-икономически фактори или от натрупване на негативни събития в живота на индивида, или пък да бъде резултат от специфични социално-демографски характеристики. **Целева група**, към която следва да бъдат адресирани мерките предназначени за превенция на социалното изключване при нас са :

Деца:

- в специализирани институции;
- от етнически групи в риск от социално изключване;
- деца, отпадащи от училище.

Подпомагайки държавите членки в борбата против бедността, социалното изключване и дискриминацията, Европейският съюз се стреми да засили процесите на приобщаване и сближаване в европейското общество и да даде възможност всички граждани да се ползват от равен достъп до наличните възможности и ресурси.

2. Правно основание

Член 19 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) дава възможност на ЕС да предприема действия за борба срещу дискриминацията, като предлага както правна защита на потенциални жертви, така и като въвежда мерки за стимулиране.

II. Задължение на всеки учител

Да познава разпоредбите на Закона за защита от дискриминация /ЗЗД/ и да разпознава различните форми на дискриминация.

Да мотивира учениците за получаване на степен образование като гаранция срещу социално изключване.

III. Мерки за намаляване на риска от социално изключване и дискриминация на основата на пола .

1. На всички нива защита и отстояване на човешките права и проява на междуполова толерантност.

2. Запознаване на учители, родители и ученици с настоящия „Механизъм за реакция на риска от социално изключване и дискриминация , основани на пола”, чрез сайта на училището.

3. Провеждане на колективни и индивидуални срещи с цел информирание от класните ръководители „Какво е социално изключване и дискриминация , основани на пола”:

- сред родители на родителски срещи и в приемното време на класния ръководител;

- сред ученици в час на класа и в приемното време на класния ръководител.

4 Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на закрилата от дискриминация и опасността от социално изключване основано на пола.

IV. Начини за противодействие на социалното изключване и дискриминация на основата на пола .

1. Нагласи и ценности водещи до промяна на стереотипите

- Поемане на отговорност за собствените действия, желание за личностно развитие насочено към позитивни социални промени;
- Отворен ум, приемане на различията;
- Емпатия и солидарност с другите, както и защита на тези, които са дискриминирани;
- Развито чувство за човешко достойнство по отношение на себе си и другите, независимо от социалните, културни, езикови или религиозни различия;
- Нагласите и ценностите, които водят до поведение на толерантност, уважение към достойнството и поемане на отговорност за своите действия не могат да бъдат преподавани като теоретично знание;

2. Дейности на ниво класна стая/паралелка:

Съгласно План за час на класа.

Целта е да се създаде пространство, в което да се говори открито за риска от социално изключване и дискриминация, основани на пола” и се работи за формирането у учениците на убеждението, че необходимата степен образование и получените знания, умения и компетентности са важен фактор срещу опасността от социално изключване и дискриминация, основани на пола.

3. Дейности на ниво училище:

Съгласно Годишен план на СОУ”Ангел Каралийчев”.

Осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти.

4. Дейности с родителско участие:

Участие в училищни инициативи и мероприятия.

V. Процедури и алгоритъм при установен риск от социално изключване и дискриминация, основани на пола.

Степен на риск	Отговор на училището	Отговорни лица
Ниска - епизодично отсъствие от учебни часове, слаби оценки по някои учебни предмети	Уведомяване на родителите за направените отсъствия; разговор с ученик и родител; вписване в ученическата книжка	Класен ръководител, учители
Средна – системно отсъствие от учебни часове, преобладаващи слаби оценки	Уведомяване на родителите за направените отсъствия; разговор с ученик и родител; налагане на наказание съгл. Чл.139 от ППЗНП; вписване в ученическата книжка; разговор с училищен психолог; уведомяване на отдел „Закрила на детето”	Класен ръководител; педагогически съвет; училищен психолог; отдел „Закрила на детето”
Висока – постоянно отсъствие от учебни часове, преобладаващи слаби оценки	Уведомяване на родителите за направените отсъствия; разговор с ученик и родител; налагане на наказание съгл. Чл.139 от ППЗНП; вписване в ученическата книжка; училищен психолог-изготвяне на план за превенция на риска; уведомяване на отдел „Закрила на детето”	Класен ръководител; педагогически съвет; училищен психолог; отдел „Закрила на детето”

VI. Действия при установен риск от социално изключване и дискриминация, основани на пола.

Важно е да се разпознаят случаите, когато се касае за риск от социално изключване и дискриминация, основани на пола. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, редовното/нередовно/ присъствие в учебните часове и тяхната успеваемост. При наличие на обезпокоителен брой неизвинени отсъствия и рязко спадане на успеваемостта да се предприемат съответни действия.

Първа степен: епизодично отсъствие от учебни часове, слаби оценки по някои учебни предмети

- Класният ръководител установява направени неизвинени отсъствия вписани в дневника на паралелката;
- Разговаря с ученика и установява причините;
- Вписва отсъствията в ученическата книжка – уведомява родителя;
- Включва ученика в консултации по съответните предмети.

Втора степен: системно отсъствие от учебни часове, преобладаващи слаби оценки

- Класният ръководител уведомява родителите за направените отсъствия;

- разговор с ученик и родител относно направените отсъствия и получените слаби оценки;
- разговор с училищния психолог;
- уведомяване на отдел „Закрила на детето”
- налагане на наказание съгл. Чл.139 от ППЗНП; вписване в ученическата книжка.

Трета степен: постоянно отсъствие от учебни часове, преобладаващи слаби оценки

- Уведомяване на родителите за направените отсъствия;
- разговор с ученик и родител;
- училищен психолог-изготвяне на план за превенция на риска;
- уведомяване на отдел „Закрила на детето”
- налагане на наказание съгл. Чл.139 и чл.140 от ППЗНП; вписване в ученическата книжка;

VII. Училищна система за насочване към други служби при установен рискот социално изключване и дискриминация, основани на пола.

Регистриране на рискови ситуации от социално изключване и дискриминация, основани на пола.

1. Създава се регистър на училището за регистриране на случаи на дискриминация, основана на пола и риск от социално изключване.
2. Всеки случай на установен риск от социално изключване и дискриминация, основани на пола се регистрира и описва от учителя, класен ръководител на съответния ученик с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата”, „участник”, „клас”, „оценка на риска”, „предприети мерки”, „подпис”.
3. Този регистър се съхранява от училищния психолог.
4. Училищният психолог доподава сигнал до училищната комисията за защита от дискриминация.

VIII. Включване на родителите

1. Във всички случаи е необходимо родителите да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от училището действия за разрешаване на проблема.
2. Разговори с родителите - да се акцентира върху необходимостта те да осмислят опасността от дискриминация, основана на пола и риска от социално изключване.
3. Организиране на лектория за родители на тема: „Образованието – гаранция срещу опасността от социално изключване” и „Равенство между половете и равенство, основано на пола”.